

TÜRKİYE'DEKİ YATIRIMLARINI SÜRDÜRMEYİ HEDEFLİYOR

Türkiye'yi üretim ve ihracat üssü olarak konumlandıran Amgen, Türkiye'ye bugüne kadar 800 milyon dolara yakın yatırım yaptı. Şirket, Türkiye İlaç Strateji Raporu'nda belirlenen ihracat, yerli üretim, AR-GE gibi önceliklere katkı sağlayarak, Türkiye'de yatırımlarını sürdürmeyi hedefliyor.

Özlem Bay Yılmaz obay@ekonomist.com.tr

1 980'de Kaliforniya'da kurulan Amgen'in öyküsü, yenilikçi biyoteknolojinin vaat ettiklerine inanan bir avuç bilim adamı sayesinde başladı. O günden bu yana, yeniliğe olan bağlılığı ile Amgen, son teknolojiyi kullanarak tedaviler geliştirmiş ve biyolojik ürün üretiminde engin bir deneyim kazanmış bulunuyor. Amgen moleküler genetik uygulamaların umut verici özelliğini fark eden ilk şirketler arasında yer alıyor. Biyoteknoloji alanında geliştirdiği uzmanlıkla canlı hücreler kullanarak yenilikçi ilaçlar üretiyor. Özellikle kardiyoloji, onkoloji, hematoloji, osteoporoz, nöroloji, immünoloji ve nefroloji gibi alanlarda insan sağlığını tehdit eden hastalıklara karşı yenilikçi tedaviler keşfedip geliştiren şirket, hastaların yaşam kalitesini artırmak

ve çaresi olmayan hastalıkları iyileştirmek için ileri teknolojiyi kullanıyor. Şirketin araştırmalar sonucu elde ettiği genetik bilgiler ve analiz araçlarıyla DNA ve hastalık arasındaki bağlantıları ortaya çıkardığını belirten, Amgen Türkiye ve Gensenta Genel Müdürü Güldem Berkman, "Amgen karşılanmamış tıbbi ihtiyacın yüksek olduğu alanlara odaklanmakta ve sağlık sorunlarında iyileşme sağlayan ve insanların yaşamını gözle görülür şekilde iyileştiren çözümler üretmek için sahip olduğu uzmanlıktan yararlanmakta. Amgen olarak dünyanın her yerinde milyonlarca hastaya ulaşmakta ve çığır açma potansiyeli taşıyan ilaçlardan oluşan bir araştırma portföyü üzerinde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz" diyor.

İREM YENİCE / GENSENTA FABRİKA DİREKTÖRÜ

800 MİLYON DOLARLIK YATIRIM YAPTI

DOĞRUDAN YATIRIM Amgen olarak, Türkiye'nin ilk biyobenzer üreticileri arasında yer alan 95 yıllık köklü geçmişe ve geniş bir ürün portföyüne sahip Mustafa Nevzat İlaç'ı, yeni kimliği ile Gensenta'yı 2012'de 700 milyon dolara satın alarak, bu yatırımımız ile son sekiz yılda tüm sektörler arasında Türkiye'ye en fazla doğrudan yatırım yapan ilk 10 global firmadan birisiyiz.

40 milyon dolarlık ilave yatırım yaptık ve halen yatırımlarımıza devam ediyoruz. Biri Yenibosna, diğeri Şekerpınar'da bulunan 2 fabrikamız ve bin çalışmamız ile bilim odaklı çalışmalarımıza ilk günkü heyecanla devam ediyoruz.

İKİ FABRİKA Biyoteknolojik ilaç üretimi ve ihracatı için 35 milyon dolarlık, Gensenta üretim tesislerini Amgen standartlarına getirebilmek için de

ÜRETİM ÜSSÜ Türkiye bizim için önemli bir üretim ve ihracat üssü. Türkiye'ye bugüne kadar 800 milyon dolara yakın yatırım yaptık. Türkiye İlaç Strateji Raporu'nda belirlenen ihracat, yerli üretim, AR-GE gibi önceliklere katkı sağlayarak, Türkiye'de yatırımlarımızı sürdürmeyi hedefliyoruz.

40 YILLIK GEÇMİŞ

Amgen'in geçtiğimiz 40 yıldaki en büyük başarısının çözümsüz görünen pek çok hastalığa çözüm geliştirip, hastalara fayda sağlamış olması olduğunu dile getiren Güldem Berkman, şunları anlatıyor: "1980'lerde Amgen'in yanı sıra, ABD'de birçok biyoteknoloji şirketi kuruldu, ancak bunlardan dinamik ve çok güçlü ayakta kalabilen birkaç şirketten biri Amgen oldu. 2012 yılında, Türkiye'nin ilk biyobenzer üreticilerinden Mustafa Nevzat İlaç'ı, yeni kimliği ile Gensenta'yı satın aldık. Gensenta çatısı altında biri Yenibosna'da, diğeri Şekerpınar'da olmak üzere 2 fabrika ve 1000'e yakın çalışmamız ile Türkiye'nin 2023 hedeflerine her alanda katkıda bulunuyoruz. Türkiye, Amgen'in global çapta çalışanlarının yüzde 5'ine sahip. Türkiye'yi önemli bir üretim ve ihracat üssü olarak konumluyoruz. Gensenta, Türkiye'de tek penisilin üretim tesisine sahip ve 2006 yılında hammadde ve mamul ürün tesisleri FDA onayından geçerek mamul ürüne yönelik olarak FDA onayı almış ilk Türk ilaç üreticisi."

İHRACAT ÜSSÜ

Amgen'in satın aldığı Gensenta'nın üretim tesisinde penisilin grubu ilaç etkin maddeleri, makrolid grubu ilaç etkin maddeleri ile diğer ilaçların etkin maddelerinin üretimi yapılıyor ve ülkemizdeki

liyofilize vial kapasitesinin yüzde 63'ü karşılanıyor. Türkiye'yi önemli bir üretim ve ihracat üssü olarak konumlandırdıklarına dikkat çeken Gensenta Fabrika Direktörü İrem Yenice, bu sebeple Türkiye İlaç Strateji Raporu'nda belirlenen ihracat, yerli üretim, AR-GE gibi önceliklere katkı sağlamayı kendilerine görev edindiklerini söylüyor. Gensenta olarak Türkiye'de katma değeri yüksek ürünler geliştirerek dünya ilaç pazarının yaklaşık yüzde 70'ine hitap eden beş büyük bölgeye ihracat yapmayı hedeflediklerini belirten Yenice, "Gensenta'nın toplamda yaklaşık 300 ruhsatlı ürünü ve başvurusu devam eden yaklaşık 30 ürünü bulunmakta" diyor.

YERELLEŞMENİN ÖNEMİ

Bir Amgen firması olan Gensenta, Türk ilaç sektöründe Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca onaylı AR-GE merkezi belgesi almaya hak kazanan ilk firmalardan biri. Gensenta, 40 kişilik AR-GE ekibi ile; katma değeri yüksek eşdeğer ilaçlar geliştirmeyi, özgün formülasyonlar geliştirerek patentlemeyi ve üniversite-sanayi iş birliği kapsamında çalışmalarına devam ederken değişen dünyaya adapte olabilmek ve hep daha iyisine ulaşabilmek için de yeni projeler geliştirme hedefi ile ilerliyor.

Özellikle pandemi döneminde tüm şirketlerin tedarik anlamında endişeleri oluştuğunu ifade eden İrem Yenice, "Geliştireceğimiz projelerde yerleşmenin önemini bir kez daha hissedip, özellikle aktif madde üretim tesisimizi hem şirketimiz hem de Türkiye'deki ilaç şirketleri için daha etkin kullanabilmek üzere çalışmalara odaklandık. Gensenta'nın bitmiş ürün portföyünde hammaddesini kendimizin de geliştirdiği ürettiği ürün sayısını artırmak hedeflerimiz arasında yer almakta" diye ekliyor.

İŞBİRLİKLERİ SÜRÜYOR

Klinik Araştırmalar Departmanı'nın 2013'te Türkiye'de kurulması ile birlikte kardiyoloji, hematoloji, onkoloji, nefroloji, nöroloji ve kemik hastalıkları alanlarında 5 yılda 52 merkezde 10 klinik çalışma yürüttüklerini ifade eden İrem Yenice, şöyle devam ediyor: "Ayrıca sağlık mesleği mensuplarının bilimsel gelişimine katkı sağlayacak önemli projelere de imza atmayı önceliklendiriyoruz. Gerek üniversite/araştırma altyapısı ile özel sektör kuruluşları arasında oluşturduğumuz gerekse de farklı şirketlerin bir araya gelmesi ile oluşturduğumuz iş modelleri ile, Amgen ve Gensenta olarak hem sağlık hem de ilaç araştırmalarının daha ileriye gitmesi için iş birliği ve yatırımlarımızı artırarak sürdürüyoruz."